

Національний університет водного господарства та природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
e-підпис Олег ЛАГОДНЮК
16.09.2021

07-03-63S

СИЛАБУС освітньої компоненти	SYLLABUS	
<i>ПСИХОЛОГІЯ УПРАВЛІННЯ</i>	<i>MANAGEMENT PSYCHOLOGY</i>	
Шифр за ОП	ПП4	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: bachelor's (first)
Галузь знань Публічне управління та адміністрування	28	Field of knowledge: Public administration and administration
Спеціальність Публічне управління та адміністрування	281	Field of study: Public administration and administration
Освітня програма Публічне управління та адміністрування		Educational Program: Public administration and administration

Силабус навчальної дисципліни «Психологія управління» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» денної і заочної форм навчання [Електронне видання] / С.С. Якубовська. Рівне: НУВГП, 2021. 14 с.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/20943>

Розробник силабусу: *Якубовська Світлана Святославівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін*

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2021 року

Завідувач кафедри: *Олексін Ю.П. д.п.н, професор.*

Керівник освітньо-професійної програми
«Публічне управління та адміністрування»
к.е.н., доцент

Антонова С.Є.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № від “___” _____ 2021 року

Голова науково-методичної ради
з якості ННІ АЗ: *Ковшун Н.Е. д.е.н., професор*

СЗ №-4548 в ЕДО.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>Публічне управління та адміністрування</i>
Спеціальність	<i>281 Публічне управління та адміністрування</i>
Рік навчання, семестр	<i>2 3</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>16 години</i>
Семінарські заняття:	<i>14 годин</i>
Самостійна робота:	<i>60 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>Денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА	
Лектор 	<i>Якубовська Світлана Святославівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри суспільних дисциплін</i>
Вікіситет	https://cutt.ly/8f4tVes
ORCID	https://orcid.org/0000-0002-7634-8164
Як комунікувати	s.s.yakubovska@nuwm.edu.ua тел. 0677294617 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни в системі MOODLE

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Анотація навчальної дисципліни, в т.ч. мета та цілі

Актуальність навчальної дисципліни «Психологія управління» полягає у тому, що провідною метою модернізації вищої освіти в Україні є досягнення принципово нового рівня якості фахівця в галузі управління. Вирішення цього завдання пов'язано із зміною акцентів у меті вищої освіти з формування майбутнього фахівця на вирішення проблеми цілісного розвитку особистості керівника, його творчої індивідуальності, підготовки до професійної діяльності в умовах інноваційного розвитку суспільства.

Метою вивчення дисципліни «Психологія управління» є формування у майбутнього фахівця системи загальної психологічної підготовки для вирішення практичних, професійних і наукових завдань, проблем керування діяльністю трудового колективу, забезпечення ефективного досягнення результатів управлінської діяльності.

Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle

<https://cutt.ly/RWBzxTK>

Компетентності

ЗК 4.Здатність бути критичним і самокритичним.
 ЗК 5.Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 ЗК 6.Здатність працювати в команді.
 ЗК 7.Здатність планувати та управляти часом.
 ЗК 8.Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 ЗК 12.Навички міжособистісної взаємодії.
 ЗК 13.Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).
 ФК1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
 ФК3. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.
 ФК10. Здатність до дослідницької та пошукової діяльності в сфері публічного управління та адміністрування.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.

ПРН2. Застосовувати норми та правила професійного спілкування українською мовою.

ПРН8. Розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

ПРН12. Уміти налагодити комунікацію між громадянами та органами державної влади і місцевого самоврядування.

ПРН14. Уміти коригувати діяльність у випадку зміни вихідних умов.

Крім того здобувач навчиться:

- створювати умови для формування професійної свідомості і мислення;
- розвивати вміння вступати в різні типи професійної комунікації з колегами, професійним співтовариством;
- формувати та вдосконалювати необхідні для самостійної професійної діяльності компетенції, що дозволяють успішно здійснювати професійні дії, а також розвивають важливі професійні особистісні якості (здатність до самоаналізу, рефлексії, ініціативності, толерантності, морально-етичних якостей тощо).

Структура навчальної дисципліни

Теми лекційних занять:

Тема 1. Предмет, історія, напрями, методи психології управління

Опис теми:

Психологія управління як галузь психологічної науки. Історія, наукові напрями, предмет, об'єкт, завдання психології управління, її сучасний стан розвитку. Структура, функції та основні категорії психології управління. Зв'язок психології управління з іншими науками, галузі психології управління. Методологічні засади психології управління. Методи психології управління.

Основні поняття теми: психологія управління, основні категорії психології управління, психологія управлінської діяльності в публічній сфері

Тема 2. Особистість службовця, її структура і шляхи формування

Опис теми:

Структура особистості службовця. Спрямованість особистості. Загальнолюдські властивості. Індивідуально-психологічні риси в управлінні. Шляхи формування і розвитку особистості службовця.

Основні поняття теми: особистість, структура особистості службовця

Тема 3. Психологічні особливості, авторитет та влада керівника

Опис теми:

Поняття «керівництво». Основні психологічні категорії керівництва. Теорії лідерства (керівництва). Психологічні критерії здатності до лідерства і керівництва. Типи керівників.

Влада і авторитет – важливі чинники впливу керівника на підлеглих. Психологічні особливості форм влади. Авторитет керівника. Структура та основні психологічні характеристики авторитету. Псевдоавторитети, їх види і причини виникнення.

Основні поняття теми: керівництво, влада, авторитет, лідерство

Тема 4. Психологічні особливості процесу прийняття керівником рішень

Опис теми:

Поняття «управлінське рішення». Класифікація і види управлінських рішень, їх психологічні особливості. Психологічний аспект форм і методів прийняття рішень. Організація та контроль виконання рішень в психологічному вимірі. Творчий характер процесу прийняття рішень. Етичність у прийнятті рішень.

Основні поняття теми: управлінське рішення, види управлінських рішень, форм і методів прийняття рішень

Тема 5. Психологія управлінського спілкування керівника

Опис теми:

Поняття про ділове спілкування. Функції управлінського спілкування. Види, рольова поведінка, стилі управлінського спілкування. Засоби управлінського спілкування.

Основні форми, стратегії і тактики ділового спілкування. Закономірності успішного спілкування. Етикет ділової людини.

Основні поняття теми: управлінське спілкування, засоби спілкування, форми, стратегії, тактики ділового спілкування

Тема 6. Психологічні основи поведінки керівника в конфліктних ситуаціях

Опис теми:

Конфлікти в організаціях та у сфері управління. Причини службових конфліктів.

Шляхи розв'язання конфліктних ситуацій в колективі. Основні тактики та стилі поведінки керівника в конфліктних ситуаціях. Відновлення стосунків. Коригування ставлення.

Основні поняття теми: конфлікт в організації, стратегії відновлення стосунків

Тема 7. Психологічні функції колективу як об'єкта управління

Опис теми:

Психологія організації в управлінні. Соціально-психологічні функції організації. Психологічна характеристика групи як структурного елементу організації. Психологічні особливості колективної діяльності в організації.

Шляхи формування колективу. Психологія відповідальності в організації.

Основні поняття теми: організація, група, колектив, психологія відповідальності

Тема 8. Керівник у процесі формування соціально-психологічного клімату

Опис теми:

Сутність соціально-психологічного клімату в колективі. Роль

вертикальних і горизонтальних службових взаємовідносин у формуванні сприятливого психологічного клімату. Особливості й ознаки сприятливого соціально-психологічного клімату. Чинники, що сприяють формуванню сприятливого психологічного клімату в колективі. Ортобіоз керівника.

Основні поняття теми: соціально-психологічний клімат, колектив, ортобіоз керівника

Тематика семінарських занять:

1. Методи психології управління
2. Шляхи формування авторитету керівника
3. Концепції стилів керівництва: психологічний аспект
4. Психологічні особливості організації і контролю прийняття рішень
5. Основні форми, стратегії і тактики ділового спілкування в психології управління
6. Основні стилі поведінки керівника в конфліктних ситуаціях
7. Формування соціально-психологічного клімату колективу

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, здатність до навчання, комунікативні навички, здатність подолання конфліктних ситуацій, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності, уміння слухати і запитувати, формування власної думки та прийняття рішення та інші.

Форми та методи навчання

Методи навчання: традиційні та інноваційні методи навчання (симуляційні ігри, диспути, презентації, міні-лекції, метод кейсів, моделювання професійної діяльності, ситуаційні дослідження та інші)

Порядок та критерії оцінювання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно вчасно виконати завдання пов'язане із пошуком інформації стосовно вибраної професійної діяльності, оформити у презентаційний вигляд та представити-захистити перед колективом студентів групи; вчасно здати модульні контролі знань.

Викладач проводить оцінювання індивідуальних завдань студентів шляхом проставлення балів за визначеними критеріями, що вчасно доводяться здобувачам освіти. Також, студент під наглядом викладача самостійно оцінює свою роботу.

За вчасне та якісне створення презентаційного завдання, студент отримує такі обов'язкові бали:

- 10 балів за вчасне (згідно з визначеним графіком) виконання завдання;
- 10 балів за якісне оформлення завдання;
- 20 балів за представлення завдання;
- 20 балів за захист та відповіді на запитання.

20 балів – модуль 1;

20 балів – модуль 2.

Усього 100 балів.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру за темою курсу. Тему можуть дослідницької роботи вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Модульний контроль проходить у формі тестування. У тесті 30 запитань різної складності: рівень 1 – 20 запитань по 0,4 бали (8 балів), рівень 2 – 8 запитань по 1 балу (8 балів), рівень 3 – 2 запитання по 2 бали (4 бали). Усього – 20 балів.

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу. В освітньому процесі використовуються досягнення викладача курсу – керівника відділу якості освіти НУВГП – механізми та процедури в освітньому процесі університету <https://niwm.edu.ua/sp>.

Інформаційні ресурси

1. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту» [Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/Laws/show/1556-18>].
2. Закон України від 05.09.2017 р. «Про освіту» – [Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.Ua/laws/show/2145-19>].

3. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-n>].

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» [Режим доступу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/paran12#n12>].

5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 червня 2016 р., № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21 грудня 2017 №1648) [Режим доступу:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha~osvita/rekomendatsii-1648.pdf>].

11

6. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG) [Режим доступу:

http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/standards-and-guidelincs_for_qa_in_the_ehea_2015.pdf].

7. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко та ін. / За ред. В. Г. Кременя – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100с. ISBN 978-966-2432-220

<http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>.

8. Національна бібліотека ім. В.І. Вернацького / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/>

9. Наукова бібліотека НУВГП (м.Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> (інформаційні ресурси у цифровому репозиторії)

10. Освіта.UA: Освіта в Україні та за кордоном / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://osvita.ua/>

11.Вища освіта / [Електронний ресурс] Режим доступу: http://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/

12. Обласна наукова бібліотека (м.Рівне, майдан Короленка,6 / [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.lib.rv.ua/>

13. Психологічний сайт http URL: <http://psy.piter.com/>

Рівненська централізована бібліотечна система (м.Рівне, вул. Київська,44)/ [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://www.cbc.rv.ua/>.

14.Стандарт вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» <https://cutt.ly/kWfO4Qo>

Академічна доброчесність

1. Академічне письмо та бібліографія - Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.

2. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Стаття 50 «Порушення авторського права і суміжних прав». URL:

<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page3>

3. Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». Стаття 1 «Основні терміни та їх визначення». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19>
4. Закон України «Про Освіту». Стаття 42 «Академічна доброчесність». URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
5. Про Етичний кодекс ученого України. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf.
6. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) - Американські Ради. – Назва з екрану. – Режим доступу: <http://www.saiup.org.ua/>.
7. Сацик В. Академічна доброчесність: міфічна концепція чи дієвий інструмент забезпечення якості вищої освіти? URL: <http://education-ua.org.ua/articles/930-akademichna-dobrochesnist-mifichna-kontseptsiya-chi-dievij-instrument-zabezpechennya-yakosti-vishchoji-osviti>.
8. Стили оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. – Назва з екрану. – Режим доступу: www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliografichnykh.
Українські наукові журнали: Головна. – Назва з екрану. – Режим доступу: usj.org.ua/.
9. Шліхта Н., Шліхта І. Методичні рекомендації та програма курсу «Основи академічного письма». URL: <http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysmametodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu>.
10. Що потрібно знати про плагіат: посібник з академічної грамотності та етики для «чайників». – Назва з екрану. – Режим доступу: http://library.kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/biblio/PDF/books_agr.pdf. Cite This for Me. – Назва з екрану. – Режим доступу: <https://www.citethisforme.com/>.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://er3.nuwm.edu.ua/4273/>. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі. Передача модульних контролів здійснюється згідно з <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezaleznoho->

[otsiniuvannia-znan/dokumenty](https://exam.nuwm.edu.ua/otsiniuvannia-znan/dokumenty). Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE <https://exam.nuwm.edu.ua/>

Неформальна та інформальна освіта

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного Положення про неформальну освіту. <http://ep3.nuwm.edu.ua/18660/>.

На ресурсі -

<https://www.skeptic.in.ua/integrity/?fbclid=IwAR2TE9zaoPiVjFfH281AqWCB4SI16GlCpmjfto6CvZ0eAN7efPpMM7LmuHY>

студенти зможуть знайти: офіційні документи і рекомендації, ФБ, Проєкт сприяння академічній доброчесності в Україні, вебінари, короткі відеопоради студентам, аналітика, книжки, монографії, системи виявлення текстових запозичень, кодекси етики, академічне письмо, дискусії, інфографіка.

Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання

До викладання курсу долучений практикуючий психолог з напрямку “Позитивна психологія” кандидат психологічних наук, доцент Оксентюк Наталія Володимирівна.

.

Правила академічної доброчесності

Усі здобувачі виконані навчальні завдання самостійно перевіряють на виявлення текстових запозичень через університетську платформу MOODLE <http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/Unplag>.

В аудиторії здобувачі не допускаються до списування та обману – за порушення принципів академічної доброчесності викладач може накладати санкції: зниження балів, повернення роботи на доопрацювання, не допущення до захисту роботи та ін.

Вимоги до відвідування

Студенту не дозволяється пропускати заняття без поважних причин. Якщо є довідка про хворобу чи іншу поважну причину то студенту не потрібно відпрацьовувати пропущене заняття.

При об’єктивних причинах пропуску занять, студенти можуть самостійно вивчити пропущений матеріал на платформі MOODLE <https://cutt.ly/gWfvrlP>

Здобувачі без обмежень можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки.

Оновлення

За ініціативою викладача зміст даного курсу планується оновлювати щорічно, враховуючи зміни у законодавстві України, наукових досягнень у галузі психології і педагогіки.

Студенти також можуть долучатись до оновлення дисципліни шляхом подання пропозицій викладачу стосовно новітніх змін у галузі психології і педагогіки.. За таку ініціативу студенти можуть отримати додаткові бали.

Академічна мобільність. Інтернаціоналізація

В НУВГП розроблені процедури для реалізації права здобувачам на академічну мобільність:

- Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Національного університету водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/4398/>

- Порядок перерахування результатів навчання за програмами академічної мобільності в Національному університеті водного господарства та природокористування

<http://ep3.nuwm.edu.ua/19458/>

- Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 року № 579

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#n8>

Здобувачі можуть отримати доступ до таких міжнародних інформаційних ресурсів:

- електронні бібліотеки:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/korisni-posilannya/elektronni-biblioteki>

- Як знайти статтю у Scopus:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/506-v-dopomohu-avtoram>

- База періодичних видань:

<https://www.scimagoir.com/>

- Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів:

<http://lib.nuwm.edu.ua/index.php/biblioteka/novini/item/516-mozhlyvosti-dostupu-do-resursiv-i-servisiv>

Здобувачі можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichna->

[dobrochesnistj](#).

Лектор, к.п.н., доцент

С.С. Якубовська